

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Pre pošti prejemnik valja: Za celo leto predplačan 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemnik valja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan valja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Glasilo prejemnik opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2, II., 30.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljajo tristoletna petiti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 13 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 245.

V Ljubljani, v petek 24. oktobra 1890.

Letnik XVIII.

Deželni zbor kranjski.

(Četrta seja, dne 21. oktobra.)

Prečita in potrdi se zapisnik zadnje seje in razdelé došle prošnje. Poročilo o prošnji občin Moravče, Peče in Drtija za preložitve okrajne ceste od dunajske državne ceste pri Prevojah, oziroma Lukovici proti Moravčem, se izroči upravnemu odseku, poročilo deželnega odbora o podporah za zidanje ljudskih šol pa finančnemu odseku, ki dobi tudi poročilo o državnem donesku k stavbinskim troškom za razširjenje in prezidanje prisilne delavnice in o razpravah z onimi deželami, ki rabijo ta zavod.

Potem poroča poslanec Klun o proračunu učiteljskega pokojninskega zaklada za leto 1891 in o dotičnih prošnjah. Dosedanje miloščine se za tri leta podaljšajo: Matiju Hitiju 100 gld., Magdaleni Kratochwill 100 gld., Frančiški Pibernik 50 gld., Marjeti June 80 gld., Mateju Prašnikarju 60 gld., Karolini Hočevnar 50 gld., Ivani Stupar 50 gld., Karolini in Ani Malenšek vsaki po 30 gld. Dalje se 81 let staremu učitelju Primožu Dolarju miloščina povikša od 100 na 300 gld., Heleni Malenšek pa se dovoli na tri leta miloščina letnih 100 gld. Normalne pokojnine se dovolijo: učiteljski vdovi Kristini Kermavnar letnih 246 gld. 66 kr., učiteljski vdovi Mariji Vigele pa letnih 173 gld. 33 kr. Štirje otroci Kermavnarjevi dobé letno vzgojino po 30 gld. 83 kr., trije otroci Vigeletovi pa po 28 gld. 87 kr.

Prošnji učiteljeve vdove Marije Kunčič in vpojenega učitelja Frančiška Cveteljna za povikšanje pokojnin se odklonite.

Vsa potrebščina učiteljskega pokojninskega zaklada znaša: 1. pokojnine učiteljev 14.300 gld., 2. pokojnine učiteljskih vdov 6500 goldinarjev, 3. vzgojine 1200 gld., 4. miloščine 2100 gld., 5. odpravnine 300 gld., 6. pogrebnine 400 gld., 7. pisarnične potrebščine 50 goldinarjev; skupaj 24.850 gld. Zaklad je proračunjen na 8846 gld.; torej bode primanjkovalo 16.004 gld., katere bode treba pokriti iz deželnega zaklada.

Za njim poroča dr. Bleiweis o prošnji Valentina Jelena, provizoričnega sekcijekega sluga v bolnišnici, za stalno imenovanje. Zbor pritrdi predlogu finančnega odseka, da se prošnja usliši.

Poslanec Višnikar poroča potem o proračunu bolniškega zaklada za leto 1891, pri katerem se potrebščina vsled Jelenovega definitivnega nameščenja zvikša za 80 gld., ter znaša 62.894 gld.; zaklade je 12.782 gld., torej bode primanjkovalo 50.112 gld., ki jih bode treba pokriti iz deželnega zaklada.

Dalje poroča isti poslanec o proračunu porodniškega zaklada, pri katerem znaša potrebščina 5159 gld., zaklada pa 681 gld.; torej bode primanjkovalo 4478 gld., ki jih bode moral dodati deželni zaklad.

Isto tako je bil rešen proračun najdenškega zaklada za l. 1891., pri katerem se kaže potrebščina 3734 gld., zaklada pa 308 gld.; torej bode moral tudi pri tem zakladu deželni zaklad dodati 3426 goldinarjev.

Poslanec Višnikar poroča o proračunu šole na Grmu, pri katerem je potrebščina za 300 gld. višja, kakor je predlaga deželni odbor ter znaša 6900 gld.; zaklada je proračunjena na 5700 gld., torej se kaže primanjkljej 1200 gld., ki ga bode treba poravnati iz deželnega zaklada.

V zvezi s tem proračunom je prošnja adjunkta Rohrmanna za povikšanje plače na 1000 gld. in za stalno nameščenje. Poročevalec v imenu finančnega odseka predlaga, da se tej prošnji ne vstreže, ker služba družega in tretjega učitelja še niste sistemizovane. Pač pa naj se deželnemu odboru naroča, da pretresa vprašanje, ali bi z ozirom na prišli na Grmu obstoječe službene razmere in na važno in težavno službovanje ne bilo umestno, da se pri tej šoli stalno ustanovi mesto pristava in tretjega učitelja, in da o tem poroča deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju, oziroma stavi primerne nasvete.

Naslednja točka dnevnega reda je bilo poročilo poslanca Tavčarja gledé dovoljevanja priklad za okrajne ceste.

Dozdaj je imel deželni odbor pravico, dovoletati take priklade nad 10% do všteti 20% neposrednjega davka. Ker je pa iz dohodkov priklad pokrivati tudi troške za gramoz, za kidanje snega in za pomočne delavce, kolikor se jih potrebuje pri vzdrževanju ceste in so se ti troški doslej le pri malem številu cestnih zakladov stavljali v proračune, ker so dotična dela skladovniki sami opravljali, se bode pa gotovo pripetilo, da posamezni cestni odbori pri pravilnem proračunanju ne bodo mogli shajati z dohodkom 20% priklade na neposredne davke, da bi pokrili vso potrebščino za leto 1891.

Okrajni cestni odbori, katere je ustanoviti po smislu nove cestne postave, se niso še osnovali, stari cestni odbori, ki oskrbljujejo opravila začasno, odkar je stopil v veljavnost navedeni zakon, pa bodo prej ko ne mislili, da niso poklicani določiti proračun okrajnega cestnega zaklada za l. 1891. ter skleniti priklado za cestne namene. Vsled tega se tudi prošnje za dovolitev priklad nad 20% ne bodo več mogle pravočasno predložiti visokemu deželnemu zboru.

Zato se sprejme naslednji predlog, ki daje deželnemu odboru pravico, dovoljevati tudi višje priklade kakor 20%:

Deželni odbor se pooblašča, da onim okrajnim cestnim odborom, ki potrebščine okrajnih cest leta 1891. ne bi mogli pokriti z 20% priklado na neposredne davke pri dokazani potrebi in na podstavi pravilno sestavljenega proračuna dovoli znotraj zakonitih mej za l. 1891. priklade nad 20% ter ukrene, kar treba zaradi predpisa in pobiranja teh priklad.

Dalje poroča dr. Tavčar o prošnji županstva M. D. v Polji za uvrstitev občinske ceste iz Snerberja do Zaloga med okrajne ceste in predlaga, da naj se ta prošnja izroči deželnemu odboru v pozivedovanje in poročanje v prihodnjem zasedanju. Ta nasvêt obvelja brez ugovora.

Za to točko pride na vrsto poročilo finančnega odseka o vravnavi učiteljskih plač. Ker je poslanec Klun poročevalstvo zaradi § 6. odložil, ki je bil

LISTEK.

Radinje.

Zgodovinska povest Jana Podhajského. — Poslov. V. Z. XII.

Zdani se je. Dolgo ni hotel spustiti mrak zemlje iz svojega naročja; nenavadno dolgo je bilo tema. Gost sneg je padal na zemljo. Mrzel veter je pihal. Ali niti v samostanu, niti v Žižkovem taboru se niso zmenili za mraz in se pripravljali na boj.

Pred samostanom je bila posadka že postavljena v red; vsa znamenita in važna mesta so zasedli bojovníki. — Tudi Žižka je razpostavil svojo vojsko v bojne vrste.

V tem so zagrmeli Žižkovi topi, in kamenene, težke kroglice so zašumele po zraku in se razbile ob samostanskem zidovju. Njegova železna vojska je hitela v silnem teku proti nasipom, ali odbita se je umaknila. Drugič odbita pošilja iz daljave smrt v grad. Marsikdo je zmočil sneženo zemljo s svojo krvjo; ali tudi v samostanu je bilo mnogo ranjenih. Duhovniki in nune jim obvezujejo rane; drugi pa

kličejo v svetišči Gospoda na pomoč in molijo vroče na kolenih za bojovníke. V svetišči molijo žene, starci in otroci, vsi, kateri so pribežali v samostan in niso sposobni za orožje.

Že je bilo poldne, in boj še ni bil končan. Samostanska posadka se je hrabro branila pred nasprotniki; mladi poveljnik Ambrož je bil v resnici pravi junak. Kjer je bila nevarnost največja, tam se je prikazala njegova visoka postava, tam se je oglasil njegov močni glas, tam se je zablskal njegov oster meč.

„Počakaj, otroče,“ smejal se je skrivaj Diviš, „počakaj, nisi še učakal večera, nisi še slavil zmage; ako oni slepec ne more pridobiti te luknje, tu sem še jaz, da spustim volke med krotke, plahe golobice.“

Žižka je stal na kupu kamenja, odkoder je mogel videti vse bojne vrste; stal je tam sam, mirno, kakor skala.

Le včasih je vzdignil svoj bat, dajaje povelja svojim podpoveljnikom, kam se morajo zagnati s svojimi ljudmi. Njegov obraz je bil blede in na njem ni bilo opaziti nobenega notranjega viharja; samo oko se mu je včasih grozno zasvetilo.

Ko so že dolgo naskakovali njegovi vojníci zgradbo, tu je udaril nestrpno z ного, zaškripal in zaklical, da se je slišal njegov glas po vsem bojišču in vtopil ves bojni hrup: „Nehajte že vendar to tako dolgo igro!“; bat se mu je pri tem stresel v roki.

A glej; tam so postavljene lestvice k samostanskemu zidovju; po njih stopajo nekateri taborci navzgor. Zakaj jim ne brani straža, ki stopa ravno proti onemu mestu, kjer se bližajo sovražniki? Že jih je nekoliko na zgradbah; za njim jih stopa vedno več. Zgubljeni so samostanski. Diviš je voditelj izdajnikov.

Diviš z Bora je stal z nekaterimi bojovníki, z onimi, s katerimi se je zmenil sinoči, ravno na onem mestu, kamor so postavili taborci lestvice, ker jih je sém privedel zviti Ježek.

Nenadni napad sovražnikov znotraj zgradeb je zelo iznenadil in prestrašil samostanske vojníke. Zmedenost, ki je nastala pri tem, porabil je jednooki taborski vodja, hitel z vso močjo proti gradu, in po kratkem junaškem boji so se valile taborske tolpe na samostansko dvorišče.

Strah, vpitje in zmešnjava v samostanu se ne

od odseka sprejet z določbo, da pri prisojenju osebnih doklad ni treba sporazumljajja med deželnskim svetom in deželnim odborom, ampak zadostuje, če deželno oblastvo zasliši deželni odbor in ukrepa po svoji glavi, poročal je o tem zakonu dr. Vošnjak. Pri splošnji razpravi se ne oglasili nihče, pri posebni razpravi pa obvelja prvih pet paragrafov brez ugovora tako, kakor jih predlaga finančni odsek in so bili sklanjeani lani. Tudi § 3., ki je bil vzrok, da ni bil zakon potrjen, obveljal je z istimi bistvenimi določbami, kakor lani, da se mora namreč pri razvrstitvi učiteljskih služb deželni šolski svet sporazumeti z deželnim odborom, spremenile so se nekoliko le besede njegove, da ni dvoma, kaj določuje ta paragraf.

Pri § 6. pa se oglasi poslanec Hribar in ugovarja njegovi obliki, ker jemlje deželnemu odboru pravico, vplivati na razdelitev osebnih doklad in mu le dovoljuje, da ga sme deželni šolski svet zaslišati. Nevarno je, kratiti deželno avtonomijo in vso oblast prepuščati vladi, ker se utegnejo vrniti nekdanji časi, ko se je tolikanj germanizovalo. Zato bi se moral v § 6. določiti isti vpliv deželnemu odboru, kakor se je to zgodilo lani; ali ker se je vlada proti temu paragrafu po robu postavila, neče nasvetovati, naj se § 6. sprejme v isti obliki, kakor lani, ampak le priporoča, naj § 6. iz zakona odpade. Vendar pa že zdaj naznanja, da hoče na koncu nasvetovati resolucijo, v katero sprejme določbe § 6. (Konec sledi.)

Preosnova valute.

II.

Drugo važno vprašanje pri preosnovi valute je: Kako naj se preosnuje veljava sedaj obstoječega denarja v Avstriji? — V to treba pobrati oblastvu papirnat denar ter ga zameniti z zlatom ali srebrom, kakoršno novo valuto bi osnovali. V Avstriji imamo, kakor smo že omenili, dvojne papirne note: banknote in državne note. Banknote izdaja „avstro-ogrška banka“, ki se je do leta 1878. imenovala „avstrijska narodna banka“. Ona je jedina, ki ima v Avstriji pravico izdajati banknote. Ker mora ta banka za znesek, ki presega svoto 200 milijonov med ljudmi krožečih not, imeti zlato in srebro in ker ima tudi teh 200 milijonov zagotovljenih v menjicah in drugih vrednostnih papirjih, zato so pokrite in varne med ljudmi se nahajajoče banknote po 10, 100 in 1000 gld. Državne note so goldinarji, petaki in petdesetaki; te državne note so del državnega dolga, za katerega sta porok obe državni polovici. Državnih not ne kroži vedno jednako število med ljudstvom, pač pa ne smejo presežati 400 milijonov goldinarjev; sedaj jih je med ljudmi kakih 320 milijonov.

Pri preosnovi valute bi se morale zamenjati tudi te državne note. Zato bi potrebovali posojila kakih 350 milijonov goldinarjev. To posojilo bi zahtevalo letnih 15 $\frac{1}{4}$ do 16 milijonov goldinarjev obresti, od katerih bi Ogrska plačevala (30%) 4-8 milijonov goldinarjev, Avstrija pa (70%) 11-2 milijonov goldinarjev. Ker bi pri novi valuti odpadel „agio“, pokrili bi saj deloma s tem obresti. Sploh pa si posebnih dobičkov ne obetajo od preosnove valute, le to trdijo, da se s tem prepreči za pri-

da popisati. Vaščani so metali proč orožje, s katerim so pomagali samostanskim, spenjali roke pred vitezi in padali pred njimi na kolena; njihove žene in otroci so plakali glasno, kličoč: „Usmilite se nas, prizanesite nam!“

Samostanski bojovníki vendar niso prestali od boja, če prav je bilo jasno, da ne bodo mogli opraviti dosti, zlasti, ker se je mej njimi samimi pokazalo izdajalstvo. Drug za drugim so padali mrtvi na zemljo, ranjeni od mečev, cepcev, ali viteških sulic. Mej prvimi, ki so padli v krvavem, vročem boji, bil je Ambrož Dobranski.

„Vidiš, deček, zgodilo se ti je, kar sem ti trenotek prej prerokoval. Naklonjenost duhovnikova, ki te je povišala za poveljnika, bila ti je v nesrečo; in duhovnikova nemilost, ki me je vrgla z poveljniškega dostojanstva, bila je vzrok moje sreče. Ko bi se ná-me prošť ne razsrdil tako zaradi obešenega vojnika, padel bi jaz sam na tvojem mestu. Oj, kaka nagla izprememba na meni. Včeraj še samostanski sluga, in danes goreč taborec; včeraj še pod obrambo opatove palice, in danes pod črnim praporom z rudečim kelhom! Aj, kdo bi mislil na to?“ (Dalje sledi.)

hodnost spekulacija, da se poslabša v ceni naš denar, da vsled „agio“ tako ne omahuje njegova vrednost, ter da se s tem nekako bolj vtrde cene za naše izdelke in pridelke.

Sploh moramo reči, da z nekakim strahom spremljamo poskuse za preosnovo avstrijske valute vzlasti z ozirom na drznost Prusov, ki se vtikajo v to našo notranjo zadevo in z ozirom na židovske kapitaliste, ki z vsemi silami tiščé na preosnovo valute. Kar pa Prus in židovski kapitalist želita, Avstriji še nikoli ni bilo v korist.

Gledé Prusov smo nedavno omenjali, da so njih listi in ž njimi sevéda tudi pruski listi izhajajoči v Avstriji agitovali za tesnejo narodno-gospodarsko carinsko zvezo med Avstrijo in Nemško, sedaj se zopet čujejo glasovi, v kake nevarnosti zabrede Avstrija v denarnem oziru, ako preosnove svoje valute ne izvrši v zvezi z Nemško ali kakor se med vrsticami bere pod pokroviteljstvom in poroštvom nemškega „rajha“.

Tako pomoč Nemcev odklanjamo z vsem avstrijskim ponosom, zato ker poznamo prijateljstvo nemško. Trikrat — zadnjih 40 let bližali so se v svoji ceni naši papirni denarji vrednosti srebra. Trikrat že smo torej mislili, da nam bo mogoče brez težave in brez posebnih stroškov dobiti kovinski denar, a trikrat nam je to preprečila prijateljska (!) nemška roka.

Ko je minister Bruck sklenil s Prusko carinsko zvezo, tedaj je avstrijska obrt trpela silno škodo vzlasti na Češkem. Leta 1857. sklenila se je novčna pogodba, ki je avstrijske denarne zavode tako vravnala, da so tudi zadnji tolar iztaknili v kotu varčnega kmetovalca in zadnjo dvajsetico v nogovici skromne ženice. Kdor je živel leta 1848., znano mu je, kako je hitel na dan srebrni denar in se z veseljem zamenjal z lepimi papirnimi goldinarji. Naše srebro šlo pa je potem na Nemško in ko so ga imeli polne zaloge, se niso več ménili za novčeno pogodbo, ne za naš papirnat denar. Samo ena banka v Frankfurtu je v onem času vsaki mesec dve ladiji napolnjeni z avstrijskim srebrom pošiljala iz Hamburga čez morje večidel v Vzhodno Indijo. Tako Pruska razumeva novčeno zvezo z Avstrijo.

Take žalostne skušnje je pozneje Avstrija doživela še dvakrat; kadar smo se bližali pariteti med papirnim in kovinskim denarjem, prišla je vselej „slučajno“ od pruske strani „kriza“ ali vojska, ki je uničila naše državne finance. Bil je, reči moramo, dogovorjen načrt, gotova zistema, po kateri so zabranjevali Avstriji finančni razvoj ter s tem sevéda uničevali njeno moč. In ta zistema nas je privedla slednjič do — Kraljevega Gradca. In kdo nam je porok, da bi se to nikoli več ne moglo ponoviti?

Naj torej pišejo pruski listi: „Novčna zveza z Nemško je za Avstrijo najvarnejše sredstvo, da koristno preosnuje svojo valuto.“ Mi ne verujemo tem glasovom, zakaj pred vsem bi Avstrija morala sprejeti nemško marko in odreči se svojemu avstrijskemu goldinarju. Upamo, da je Avstrija stara dovolj, in da ima tudi britkih skušenj zadosti, da ji pri preosnovi svojega državnega denarja ni treba nobenega jeroba, najmanj pa onega s — pikelhavbo.

Imenik podružnic družbe sv. Cirila in Metoda.

(Dalje.)

II. Štajersko:

- Celjska:** 1. Dr. Ivan Dečko, odvet. kandidat; 2. Fran Kugler, odvet. uradnik; 3. Andrej Perc, not. uradnik. Namestniki: 1. Fran Irgel, vikar; 2. dr. Urb. Lemež, odvetniški kandidat. Pokrovitelji 4, ustan. 8, letnikov 41, skupaj 53. Gld. 28-20.
- Marijorska:** 1. Anton Borsečnik, stolni vikar; 2. P. Simon, hišni posestnik; 3. Jos. Rapoc, Pokrovit. 2, ustan. 11, letnikov 18, skupaj 31. Gld. 20-.
- Graška akademiška:** 1. Janko Žolgar, stud. iur.; 2. J. Fon, stud. iur.; 3. Hugo Kartin, stud. iur. Namest.: 1. Valentin Korun, stud. philos.; 2. Ivan Jenko, stud. med. Ustan. 3, letn. 75, podp. 5, skupaj 83. Gld. 75-.
- Plujška:** 1. O. Benko Hrtiš, gvardijan; 2. O. Konrad Stazinski, 3. Anton Gregorič, Pokrovitelja 2, ustanovnikov 17, letnikov 18, podporn. 7, skupaj 44. Gld. 30-30.
- Šaleška dolina v Soštanju:** 1. Ivan Kacič, c. kr. notar; 2. Ivan Kranjec, veleposestnik; 3. Ivan Govedič. Namestniki: 1. Ivan Vošnjak, 2. Vinko Ježovnik, 3. Ivan Dornik. Ustanovnikov 6, letnikov 32, podp. 30, skupaj 68. Gld. 28-30.
- Vuhred-marnberški okraj:** 1. Martin Koček, c. kr. beležnik v Marnbergu; 2. Anton Jazbec, dekan v Marnbergu; 3. Josip Černko, župnik v Vuhredu. Namest.: 1. Tom. Mraz, nadžupnik; 2. J. Žmavec v Remšniku; 3. Josip Lederhas. Ustanovnikov 9, letnikov 9, podpornikov 16, skupaj 34. Gld. 4-.
- Graška izvanakademiška:** 1. Fran Bradaska, gimn. vodja v p.; 2. Ivan Tomšič, voj. župnik v p.; 3. Fr. Hubad, gimn. profesor. Ustanovnikov 9, letnikov 25, podpornika 2, skupaj 36. Gld. 37-.

- Braslovce:** 1. Fran Prislán, posestnik; 2. —, 3. A. Balon, župnik na Vranskem. Namestniki: 1. J. Kolarič, župnik v Šmartnem na Paki; 2. —, 3. Jožef Lipold, posestnik v Mozirji. Ustanovnikov 9, letn. 63, skupaj 72. Gld. —.
- Gornjigrad:** 1. —, 2. Al. Arzensk, kapelan; 3. Fr. Šari, trgovec. Nam.: 1. M. Strnad, župnik na Ljubnem; 2. Fran Petek, trgovec. Ustanovnikov 19, letnikov 30, podpornikov 58, skupaj 107. Gld. 45-.
- Konjice:** 1. —, 2. Anton Sattler-Marguč, posoj. uradnik; 3. Janez Šepec, trgovec. Namestniki: 1. Fr. Mikuš, konjski nadžupnik; 2. Janez Rudolf, kmet v Dobrnežu; 3. Jan. Pospisil, lekarnar. Ustanovn. 15, letnikov 34, podpornikov 36, skupaj 85. Gld. 15-.
- Serniška:** 1. Fr. Vršec, c. kr. notar; 2. J. Kuntič; 3. Fran Hrastel, kapelan. Ustanovniki 4, letnikov 34, podpornikov 7, skupaj 45. Gld. 21-50.
- Žalec pri Celju:** 1. Fric Vrečar, posestnik v Žalcu; 2. Ernest Širca ml. v Žalcu; 3. Fran Roblek v Žalcu. Namestniki: Adam Grusovnik, kapelan v Žalcu; 2. Fran Dolinar, v Grizah; 3. L. Antloga v Gotovljah. Pokrovitelj 1, ustanovnikov 13, letnikov 50, podpornikov 72, skupaj 134. Gld. —.
- Šmarijsko-Slatinska:** 1. Fran Skaza, graščak; 2. J. Rostohar, kapelan v Šmarji; 3. —. Namestniki: 1. Anton Fröhlich, dekan; 2. —, 3. Martin Ulčnik. Ustanovnikov 5, letnikov 47, podpornikov 20, skupaj 72. Gld. 60-90.
- Zidani most in okolica:** 1. Karol Gmeiner, župnik; 2. —, 3. Janez Mlinar, organist v Loki pri Zidanem mostu. Namestnik: 1. Ferdo Roš, veleposestnik v Hrastniku. Ustanovnikov 14, letnikov 104, podpornik 1, skupaj 119. Gld. 63-.
- Slovenjgradec in okolica:** 1. Anton Ostrožnik, župnik; 2. Miloš Šmit, kapelan v Starem trgu; 3. Josip Stanonik, poslovođa v Slov. Gradcu. Namestniki: 1. Josip Farsky, tovarnar v Slov. Gradcu; 2. Matija Šmit, učitelj v Podgorju; 3. Anton Schneck, krčmar. Ustanovnikov 16, letnikov 105, podpornikov 150, skupaj 271. Gld. 151-.
- Lehen:** 1. Jernej Pavlič, posestnik; 2. J. Osvald; 3. Radosl. Kopic v Lehnu. Ustanovniki 4, letnikov 54, podpornikov 14, skupaj 72. Gld. 14-.
- Sv. Jurij ob južni železnici:** 1. Valentin Jarec, učitelj v St. Juriji; 2. Jakob Žveglar; 3. Janez Hren. Namestniki: 1. Fran Pisanec, 2. Matija Kováč, 3. A. Rataj. Ustanovnikov 5, letnikov 25, podpornika 2, skupaj 32. Gld. 19-.
- Ponika:** 1. Fran Podgoršek, posestnik; 2. Fran Setina, učitelj; 3. Miha Oberski, nadučitelj. Nam.: 1. Gašpar Senica, 2. Anton Galjuf, 3. Miha Zdolšek. Ustanovnikov 5, letnikov 36, skupaj 41. Gld. —.
- Rečica v Savinjski dolini:** 1. Matija Krtna, župnik na Rečici; 2. Fran Koček, učitelj; 3. J. Tršak, gostilničar. Namestniki: 1. P. Viktor Jerančič, gvardijan v Nazaretu; 2. Fran Lorber, 3. Ant. Jeraj, gostilničar. Ustan. 2, letnikov 33, skupaj 35. Gld. 23-.
- Ormoški okraj:** 1. Dr. J. Gršak, c. kr. notar; 2. —; 3. —. Namestniki: 1. Dr. Anton Žizek, zdravnik; 2. Iv. Vrtnik, uradnik. Pokrovitelj 1, ustanovnikov 12, letnikov 60, skupaj 73. Gld. 60-.
- Velika Pirešica:** 1. Jernej Voh, župnik v Šmartnem p. Celji; 2. Ivan Kač, občinski uradnik; 3. J. Kitak, kapelan v Galiciji. Ustanovnik 1, letnikov 37, podp. 73, skupaj 111. Gld. 44-35.
- Sv. Lenart v Slov. goricah:** 1. —, 2. dr. J. Lešnik, odvetnik; 3. Matija Šuman. Nam.: 1. Pet. Mesarec. Ustan. 6, letnikov 34, podp. 174, skupaj 214. Gld. 74-20.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. oktobra.

Notranje dežele.

V češkem deželnem zboru kažejo razprave, da se bode po želji vlade zavleklo vprašanje o češko-nemški spravi, to spruče tudi od večine ovrženi predlog dr. Schmeykalov, ki je nameraval, da se bitka o češko-nemški spravi odloči še v tem zasedanji. — Staročeški klub bode najbrže prepustil svojim poslancem prosto voljo, kako da glasujejo o spravnih točkah; to so dosegli oni poslanci, ki so sicer grozili izstopiti iz kluba. — Brnski „Hlas“ z ozirom na oktoberski diplom in češko-nemško spravo piše: „Danes ob tridesetletnici oktoberskega diploma spominjamo avstrijske državnike in zakonodajalce na načela oktoberskega diploma, ki je nespremenljiv temeljni državni zakon. Kar namerjajo s takoimenovano češko-nemško spravo doseči na Češkem, nasprotuje popolno oktoberskemu diplomu. Svarimo torej, da se ne nastopi pot, ki nasprotuje zgodovinski enotnosti in nerazdeljivosti posameznih kraljestev in dežel, kajti ta pot bi Avstriji gotovo ne bila v korist.“ — Večina moravskega deželnega zbora je odklonila predlog grofa Serenyi-ja, da se pravično razdeli število poslancev konservativnega in liberalnega veleposestva; pred glasovanjem zaklal je Chlumetzky svojim vernim: „Sitzen bleiben!“, kar je sevéda obveljalo. — V šlezijemskem zboru je slovaški poslanec dr. Stratil predlagal, da se plače učiteljem plačujejo iz deželnega zaklada, ter prisilil nemške poslance, da so predlagali zboljšanje učiteljskih plač. — Konservativni tirolski poslanci, in sicer nemški in italijanski, so gledé na šolo stavili ta-le predlog: „Tirolski deželni zbor, ki že več nego dvajset let neprestano in z vso odločnostjo zahteva, da se uvede zopet verska šola, z veseljem pozdravlja od avstrijskih škofov v seji šolske komisije v gospodski zbornici dné 12. marca t. l. izročeno izjavo. S polnim prepričanjem in z iskreno hvaležnostjo pritrjuje zbor tej izjavi, ter se čuti potrjenega, da, kakor doslej, tudi v prihodnje neprestano in z vsemi močmi zagovarja versko šolo.“ Predlog ta ima zagotovljeno večino. — Ali bodemo pač iz slovenskih deželnih zborov dobili taka vesela poročila?

(Dalje v prilogi.)

Dunajski Čehi skličejo shod svojih rojakov na Dunaji, da se dogovore, kako Čehom, živečim na Dunaji, treba postopati pri prihodnjem ljudskem številjenju. Sklenili bodo, da naj vsi Čehi vpišejo materin jezik kot občevelen jezik, kakor sta storila to leta 1880 ministra Pražak in Dunajevski. Dunajska občina tega sicer ni hotela priznati, ker je rekla, da ministra občujeta na Dunaji s strankami po nemško; namestništvo je pritrđilo občini, a Taaffe je odločil za svoja kolega, rekoč, da v svojih družinah občujeta v materinem jeziku.

Kulturni boj na Ogrskem, ki je že dolgo vladal skrivaj, grozi sedaj pokazati se tudi javno. Katoliški škofje in duhovniki z zadnjim odlokom grofa Csaky-ja niso zadovoljni, in tudi Rim je odgovoril, da se katoliški duhovniki v versko-cerkvenih rečeh tudi potom gosposke ne smejo družiti s krivoverci. Sedaj ministru ne kaže družega, ali da umakne svoj ukaz, ali da napové boj katoliški cerkvi. Židovski listi tišče na boj, in najbrže da tudi pride do boja, ker je potreben, da se ogrski katoliki zavedó svojih dolžnosti.

Mladočeški poslanec dr. Vašaty stavlja je interpelacijo do cesarskega namestnika, zakaj na češko stavljenе interpelacije le nemško odgovarja, dasi je že pred jednim letom obljubil, da se bo pručil češkega jezika. Namestnik si prisvaja v zbornici pravice poslanca, ki smé govoriti v zbornici v češkem ali nemškem jeziku. Toda namestnik naj ne pozabi, da je on prvi in sicer plačani uradnik v deželi in da zato mora znati oba deželna jezika, sicer bi smeli tako ravnati tudi drugi uradniki. Noben namestnik na Češkem bi si ne upal na nemški stavljenó interpelacijo odgovoriti češki, in vendar je češki jezik na Češkem enakopraven ter mu pristoja prednost. Mi odločno oporekamo takemu postopanju ter bomo porabili vsa skrajno dovoljena sredstva, da se to zabrani. Kako hoče namestnik svoje postopanje zagovarjati in kako se to strinja z njegovo službeno prisego? — Na to po obliki surovo, po vsebini pa popolno opravičeno vprašanje je sevéda namestnik — molčal.

Vnanje države.

Bolgarija. „Agence Balcanique“ zagotavlja, da se je začasna kupčijska pogodba mej Francijo in Bolgarijo na željo Francije sklenila na podlagi angleško-bolgarske kupčijske pogodbe.

Rusija. Kakor poročajo listi iz Varšave, dokazano je po uradnih preiskavah, da se je preteklo leto do 80.000 oseb, mej temi mnogo ženâ in otrok, izselilo iz ruskega Poljskega v Ameriko, oziroma v Brazilijo. Varšavski listi opozarjajo rusko vlado, da zapreči s potrebnimi naredbami to silno izseljevanje. — Ruska vlada je bajé nedavno sklenila, prenaraditi naredbe gledé na pravico tujcev, kateri imajo posestva v Rusiji. — Brat ruskega cara, veliki knez Vladimir Aleksandrovič je dobil od nemškega cesarja povabilo, da pride z družino dné 28. oktobra v Berlin, da se bode vdeležil dvornega lova.

Nemčija. Kakor pišejo „Hamburger Nachrichten“, sprejel bode nemški cesar Viljem II. dné 28. t. m. kardinala Schönborna iz Prage v zasebni avdijenci. Pri tej priliki se bode vdeležil imenovani kardinal tudi obeda, ki bode prirejen na ta dan v čast belgijskemu kralju. — „Reichsanzeiger“ objavlja cesarjev ukaz, vsled katerega je pozvan pruski deželni zbor na 12. novembra v zborovanje. Nekateri krogi ménijo, da se bode deželnemu zboru takoj s početka predložila večina preosnovnih postav, tako, da bodo generalne razprave že pred Božičem dovršene ter se na to pričela komisijonalna posvetoovanja. Najvažnejši predlogi so davčni zakoni, vrenje kmetskih občin in postava o ljudskih šolah. — O slavnosti prirejeni dné 26. oktobra na čast maršalu Moltkeju povodom njegovega devetdesetega godu se poročajo naslednje podrobnosti: V nedeljo bode prirejen pri cesarji Viljemu dvorni obed na čast staremu slavljenju. Tudi je zaukazal cesar, da naj se prinesó omenjenega dné vse vojaške zastave v Moltkovo stanovanje, kakeršna čast se ni izkazala še nikomur. Po slovesni službi božji pojde cesar s saksonskim kraljem, velikimi vojvodi Badenskimi in Hesenskimi in vsemi princji v Moltkovo stanovanje, da mu čestita v svojem kakor tudi v imenu armade in mornarice. — Kakor se je že brzojavno poročalo listom, vdeležili se bodo te slavnosti tudi avstrijski častniki pešpolka št. 71 katerega lastnik je ravno maršal Moltke.

Italija. „Osservatore Romano“ objavlja pod naslovom „Naš program“ jedenajst toček o terjati katolikov na Italijanskem. Te terjatve so: 1. Da se postavi sv. oče v položaj, kakeršnega zahteva njegova čast, dostojnost, svoboda in nezavisnost. 2. To se more pa le tedaj zgoditi, če postane sv. oče pravi državni vrhovni vladar. 3. Vrhovni vladar bi pa bil papež le onda, ako bi imel svoje lastno ozemlje, svoje podložnike in svojo vlado. 4. Kako pa bi se to izvršilo, naj določi papež sam kot postavni in kompetentni sodnik čez to, kar utegne biti sv. cerkvi in njeni prostosti potrebno in koristno. 5. Državno vrhovno vladarstvo papeževó naj bi se vjemalo s politiško in državno upravo Italije. 6. Da se ohrani vse, kar je v sedanjem položaji pravičnega, dobrega in koristnega z ozirom na socialne potrebe, politiške interese in národne težnje. 7. Preosnoval naj

bi se ljudski zastop tako, da bi bil postavno zastopstvo vseh družabnih slojev, kateri pomagajo narod voditi z onim dostojanstvom, katero izhaja od Boga ter je določeno in pripoznano po naravni in mejnarodni pravici. 8. Politiške prostosti naj se spravimo v soglasje z vero, s politiškiimi národnimi napravami in z mejnarodnimi razmerami do družih vlad in narodov. 9. Uvede naj se pravičeno razdeljeni davek. 10. Kolikor mogoče velika upravna avtonomija naj se določi za provincije in občine. 11. Ohranijo naj se dobre in prijateljske razmere do vseh drugih evropskih držav, da ne bomo iz diplomatičnih oziróv osamljeni, vendar pa od vseh politiško prosti in neodvisni. — Kakor poroča „Agenzia Stefani“, pripoznala je tudi italijanska vlada braziljsko republiko. — Profesor Bovio, glava irredentovskega gibanja, je pisal nekemu italijanskemu listu, v katerem omenja nasproti minister-skemu predsedniku Crispiju, da irredenta sovraži vojto in da je neopravičena trditev, da hoče irredenta kaliti mejnarodni mir. — Ali ni brezmiselno tako izgovarjanje, ko je vendar vsemu svetu znano, kakove nakane gojí irredentovci!

Francija. Dne 24. oktobra je uradno sprejel predsednik francoske republike, Carnot, zastopnika braziljske republike, Pino, ki mu je izročil svoj priporočilni list. — Naučni minister bode zahteval od zbornice 400.000 frankov za izkopanje starin v Delphih.

Švica. V kratkem potekó mandati narodnih svetnikov in švicarski narod bode z nova pozvan, da voli svoje zastopnike v narodni svet. Pri tej priliki se je oglasila freiburška „Liberté“ ter pravi mej drugim: Še nikdar se nam niso približale volitve pri enako važnih in izrednih odošajih. Preznameniti dogodki v zadnjem času morajo vse dvigniti, in kdor ima še iskricice ljubezni do domovine, vdeležil se bode volitev. Približal se nam je odločilen trenotek. Dogodki v Tesinu so nas zadeli kakor strela z neba; pokazali so nam, kake nakane gojí radikanci, ki nič družega ne mislijo, kakor popolnoma zatreti katoliške kantone. Zopet utegne vzbukniti revolucija in mogoče je, da bo zopet tekla meščanska kri. Postavna pota volilcev radikalcem ne zadostujejo; dobro vedó, da ne morejo s poštenimi sredstvi tako lahko doseči svojih namenov; zato se morajo posluževati revolucije, moritve in meščanske vojske. Zato naj stopijo vsi prijatelji katoliško-konservativne stranke z vsem pogumom na bojišče pravice ter se bojujejo z miroljubivim, postavnim orožjem proti politiki nasilstva in nezaslišane surovosti. 26. oktober naj bode glasen ugovor vseh poštenih Švicarjev proti napadu, čegar žrtva so bili katoliški bratje v tesinskem kantonu.

Špantja. Kakor zagotavljajo najnovejša poročila, pojemlje kolera v imenovani deželi. Dne 20. t. m. je zbolelo v provinciji Valenciji 5, v mestu samem pa 7 oseb za kolero.

Anglija. Ta teden je imel Gadstone v Edinburghu govor pred svojimi volilci; vsega vkupe je bilo navzočih 4500 oseb. Govor se je sukal po vsem le o Irskem. Irsko vprašanje se mora rešiti s tem, da se podeli Ircem avtonomija. Sedanja uprava Irskega zasluži, da jo Irci sovražijo ter opravičuje upor Ircv proti njej. Ne Irci, marveč vlada žali postave. Vlada je v istini najpopolnejši vzgled nepostavnosti.

Grecija. Iz Aten se poroča 22. oktobra listom: Postopanje patriarha v Carjigradu provzročuje tukaj veliko vznemirjenje. Tudi vladi prijazni listi pišejo ostro proti turški vladi in apelujejo na Rusijo in celo na papeža, da pridejo na pomoč preganjani pravoslavni cerkvi. Vznemirjenje je temvečje, ker se bližajo volitve. Vsak dan se vršé ljudski oglasi. Nemirov do sedaj še ni bilo.

Izvirni dopisi.

Iz Ilirske Bistrice, 21. oktobra. (Vrli mož.)

„Slovenec je nedavno že omenil na kratko smrti in lepih lastnostij zaslužnega moža, mnogoletnega župana bistriškega, g. Aleks. Ličana; vendar dovolite, da s temi vrsticami postavim še mal spomenik vrlému možu.

Pokojni je bil 11 let načelnik naši soseski, ter je bil sploh spoštovan in priljubljen. Brez dvoma bi bil zopet izvoljen za župana, da ga ni huda, neozdravljiva bolezen, katera ga je v grob pahnila o času volitve trpinčila. Zapustil je lep spomenik svojega županovanja, veličasten zvonik pri naši podružnici sv. Jurija in milo doneče zvonove, kar je bilo po njegovem trudu in prizadevanji preskrbljeno. Ves čas, kar je ranjki Ličan županil v Ilir. Bistrici, niso imeli občani nobene naklade na davkih, dasiravno je imela soseska mnogo troškov. Tudi je bil mož kot veliki trgovec dobrotnik siromakov, katerim je rad v potrebi pomagal s tem, da jim je upal živeža, posebno žita, in to pod jako milimi in poštenimi pogoji, mnogokrat tudi v svojo škodo. — Bil je ranjki gosp. Ličan tudi predsednik krajnega šolskega sveta, cerkveni ključar, načelnik cestnega

odbora in predsednik čitalnice. Dasiravno je imel z vsem tem mnogo opraviti, in dasiravno je imel veliko in obširno trgovino ter mu je le malo prostega časa ostajalo, se je vendar mnogo pečal s kmetijstvom, do katerega je imel veliko veselje. Imel je vedno lepo živino v hlevu, mnogo panjev čebelic na vrtu in mnogo sadnih dreves po svojih ogradah. Bil je vzgleden kmetovalec in že kot mladenič ud kmetijske družbe. Vedno zvest svojemu narodu, je vsa narodna društva gmotno podpiral ter je bil mnogim društvom zvest družabnik. Vpisan je bil mej dosmrtno ude družbe sv. Mohora in v imeniku „Matice Slovenske“ ga nahajamo mej ustanovniki. Najbolj hvalevredno na njem je bilo, da je bil dober kristijan, zvest sin svete cerkve. Vedno je spolnoval dolžnosti, katere nam sv. cerkev naklada. Svetli cesar je pripoznal njegove zasluge s tem, da ga je odlikoval s srebrnim križcem s krono. Da ga je tudi ljudstvo spoštovalo, je pokazal njegov pogreb, pri katerem se je bilo toliko ljudi iz vseh vasi našega okraja zbralo, da je bila prostorna farna cerkev polna, ravno tako, kakor pri pokopu ranjkih dekanov. Marsikateremu priletnemu možu je zaigrala v očeh solzica, ko se je zemlja vsipala na rakev vrliga moža. Njegov spomin se bo v našem kraji še dolgo ohranil. Njegova duša naj pa živa pri Bogu nad zvezdami večno srečo! — „Kot trombe glas, kot zvon doní — Od vrliga moža spomin!“

Iz Gornjega Kašlja, meseca oktobra. (Vaški most v Kašlju.) Mnogokrat že sem premišljeval, zakaj je dolgi leseni most preko Ljubljanice v vasi Kašelj tako v slabem stanu. Ta most rabi velik del dobrunjske županije, posebno odkar je železniška postaja v Zalogu, a je vendar vedno slab. Pred nekaj leti bil je sicer ta most popravljen, takrat privolil je deželni zbor 360 glđ. podpore. Zob časa pa je ta za silo popravljeni most močno razjedel. Zadnje dni, ko sem zopet tod hodil, poprašam kmeta iz Gor. Kašlja, zakaj se most ne popravi. Mož mi je začel potem razkladati na dolgo in široko tako-le: Dokazati se ne more, kdo in kdaj je napravil ta most, kateri morda stoji že nad sto let. Ravno tako tudi ne vemo, kdo je bil začetkom dolžan ga vzdržavati. Najbolj gotovo so prebivalci Gor. in Sp. Kašlja napravili most skupno, ker so imeli največ dobička od njega, da so hoditi mogli na svoja na drugi strani ležeča posestva. Sedaj pa morajo donášati vse troške za vzdrževanje mosta jedino le prebivalci Gor. Kašlja, ne da bi se v tej zadevi storila kdaj kaka zaveza. Prebivalcem Gor. Kašlja postal je most v sedanjih slabih časih neznosno breme, katerega ne morejo več prenašati. Gospodarski odbor Gor. Kašlja sklenil je prositi, da bi dežela vzela most v oskrb, ker ga rabijo, kakor vas Gor. Kašelj blizo toliko tudi druge vasi v obližji. Mislilo se je, da se bode kaj izposlovati dalo iz deželnega zaklada, pa se je neki nasprotnik temu podjetju bajé zagrozil proti neki vplivni osebi, da bo delal na to, da se ne dobi nobena podpora za to.

Od vasi Zavoglje pa do mostu, kake četrt ure hoda, naredila je Ljublanica mnogo škode, ker odplavila je veliko rodovitnega polja. Povodenj zadnjo spomlad odvezla je zopet kakih pet sežnjev njiv, in kakor kaže, splavali bodo kmalu lepi zelniki posestnikov iz Zavoglja po Ljubljanici. Potem pa pridejo senožeti Gor. Kašlja in drugi na vrsto. Želeti bi bilo, da bi se ta zadeva natanko ogledala ter potrebno ukrenilo, da prepozno ne bo.

Iz Boršta pri Trstu, 21. oktobra. — Boršt je sicer majhna vâs v bližini Trsta, a je vendar daleč poznat in to radi izvrstnega vina, katero se tu prideljuje. Zaradi tega pa roma vsako nedeljo i praznik po več tisoč Tržčanov, da se okrepčajo z dobrim zrakom ter zdravim vinom.

Omenjenega dné pa je Boršt oblekel praznično obleko: raz hiš plapolale so slovenske trobojnice in druge zastave, na več krajih bili so postavljeni slavaloki s pomenljivimi napisi. Po vsej vasi je bilo opažati živahno gibanje, a vsakemu vaščanu igralo je veselje v očeh. Komu je veljala današnja svečanost? „Mariji brez madeža spočeti“, poučil te je napis na slavaloku.

Dasí večkrat čitamo v „Slovenca“ popis kakih slavnosti, vendar upam, da ne bodem dolgočasil cenjenih čitateljev, ako napišem nekoliko vrstic o blagoslovljenji kipa „Lurške Matere božje“ v Borštu. Iz prostovoljnih darov se je nabrala v jako kratkem

čas potrebnega svota, za katero se je omislil v resnici krasno izdelan kip. Dan sv. Uršule odločil se je za blagoslovljenje. Okoli 9. ure omenjenega dne pripeljal se je prevz. gospod škof dr. Glavina v spremstvu več duhovnikov iz Trsta. Ko pride vlak v Boršt, naznanilo je veselo zvonjenje, da je došel milostivi nadpastir, da sam izvrši blagoslovljenje. Okoli 10. ure podal se je spremljan od blizu 20 duhovnikov in lepega števila v narodni noši oblečenih deklet z gorečimi svečami v rokah v okusno okrašeno cerkev, koja je nad velikimi vratmi imela napis: „Neomadežno spočetje sem.“

Takoj stopi na leco po vsej okolici tržaški poznani govornik mestni župnik gosp. Martelanc in raztolmači v sieer izbrani, a vendar lahko umlji in ljubeznivi besedi pomen današnje slavnosti. Solze veselja so igrale mej govorom dobrim vaščanom v očeh, a ko je domači duhovnik č. g. Pavli odkril kip Matere božje, začul se je po vsi cerkvi polglasni: „ah, Marija!“ Zares trenotek, ki bo ostal vsem prisotnim do smrti v spominu. Po govoru prične presvetli vladika blagoslovljenje, a izvrstni pevci-duhovniki so kaj lepo peli dotične psalme. Ko se je to izvršilo, dvignili so štirje duhovniki kip Matere božje na svoje rame in obilna množica uvrstila se je v veličastno procesijo po vasi mej okusno ozaljšanimi hišami.

Po procesiji bila je peta sv. maša, koja je imel preč. g. kanonik in dekan, Juraj Jan iz Doline, na altarnju, posvečenem Materi božji iz Lurda. Tudi vbrano petje na koru povzdignilo je lepo svečanost. No, kdor je ta dan videl in opazoval obnašanje naroda v cerkvi, moral je priznati, da je bilo lepo, spodbudno. — Ljubezen, katero so Borščani pokazali pri tej priliki Majki božji, je očiten dokaz pravega in živega verskega spoznanja, a celo okrašenje je svedočilo, da tu bivajo čvrsti zavedni Slovenci, stražniki obalij jadranskih.

Po končani slovesnosti, katera je trajala do 1/4 uro, podal se je presvetli z duhovniki in drugimi povabljeni v prijazen dom g. Pavlija. — Mej obedom zahvalil je domačiu milostljivega gospoda škofa, da je blagovolil prevzeti blagoslovljenje in je s tem povzdignil slovesnost, a presvetli zopet je čestital domačemu duhovniku na srečno izvršeni slavnosti. — Iz Trsta došli so preč gg. kanoniki: Flego in Koman, preč. g. dekan in kanonik Jan, Čebular, Stariha, gg. dekana Rogač in Kompars ter več drugih gospodov iz okolice.

Z Jesenic, meseca oktobra. Večkrat smo že marsikaj brali v raznih novinah o zgradbi velikanske tovarne na Savi. Postavila se je pa pri nas še neka druga nova, jako potrebna zgradba, namreč novo župnišče, ker staro v nobenem oziru ni več zado-stovalo. Zanimalo bodé morda marsikoga, ako se tudi o njem kaj poroča, posebno sedaj, ko je dovršeno.

Ozrimo se nekoliko nazaj v preteklost starega župnega dvorca, da se prepričamo, kako velika je bila potreba, postaviti novo, za župnike povsem primerno poslopje. Najstarejše poročilo, ki govori o jeseniškem župnišču, je iz leta 1628. To namreč omenja neki dolg okoli 6 glđ., ki se ima plačati farovžu. Čez 22 let potem pa izveemo iz starih škofijskih zapisnikov, da se je leta 1650 jeseniški vikarij, gosp. Jurij Drobnič, pritožil zoper svojega prednika g. Andreja Wobiča (ali Bobiča) na škofijstvo, ker mu je stanovanje preveč pokvaril, a nič popravil, da bi ga ono k temu opomnilo. Odslej pa je bilo vedno kaj popravljanja. Tako je leta 1672 tridesetletni cerkvenik Lorenc Nabois popravil streho na farovžu, a 22. septembra pal s strehe ter se ubil. Večkratne nezgode, pa tudi zob časa so poslopje zelo oslabile. Treba je bilo torej misliti na temeljito popravo njegovo. In to se je zgodilo leta 1758. Obravnave o tem so se že celo leto prej pletle. Odslej je bil mir za nekoliko časa z malimi izjemami. Ko so pa 25. septembra leta 1783 Jesenice pogorele, trpelo je veliko tudi to poslopje. Zdaj pa se je vzbudila misel o zgradbi novega farovža, a je kmalu zopet zaspala, ker je menda bilo še prezgodaj. Farovž se je le za silo zakrpal, in zopet je ostalo vse pri starem. Osodepolno je bilo leto 1815 za Jeseničane. Hud požar, ki je poškodoval tudi farno cerkev, ni prizanesel farovžu. Občna misel se zopet vzbudi, da bi najbolje bilo napraviti novo, za g. župnika primerno stanovanje. Omenjeni požar pa je povzročil občini toliko troškov, da ni bilo misliti na novo farovško zidanje, če tudi je bila prilika in potreba velika.

Ker se je že večkrat, kakor rečeno, sprožila misel o novem župnikovem domu, zato se leta 1829 pokojni gosp. Ign. Jugovec, takrat župnik in dekan jeseniški, pozneje kanonik novomeški, s krepko roko poprime dela, da bi se vsaj jedenkrat dogualo, kar je tako zelo potrebno in se že tolikokrat nameravalo začeti.

Z besedo in peresom prav energično deluje na vse strani, da bi dosegel svoj namen. Dva leti se je zopet obravnavalo, a nasledek je bil ta, da je g. župnik vzbudil toliko nasprotnikov, da mu ni kazalo drugega, nego prositi za premeščenje. Tako ostane zopet vse pri starem. Leto za letom je bilo kaj krpanja, in leto za letom se čuje kak glas o novi zgradbi, a je preslab, da bi vzbudil občno pozornost in zanimanje, in to tem manj, ker se gorenjski kmetje težko pripravijo h kakemu težavnemu podjetju. Zob časa vedno gloje, potreba raste od dné do dné. Popraviljanje in kranje traja le nekoliko časa, troškov pa vendarle mnogo provzročuje.

Ker se že bližnji in daljni sosedje norčujejo o starem farovžu, povprašujoč, kedaj se bođe seme vsejalo zanj, in ker imenitni in priprosti delajo o njem prav sarkastične dovtype, poprime se leta 1878 sedanji za farno mnogozasluzni čast. g. župnik Ivan Keršič prav energično s krepko roko tega dela, ter ne odjenja prej, da zmaga. Malo, da ni obnemogel v hudem boji, a vendar zmaga čez deset let.

Delo je končano; poslopje je izdelano solidno, močno, okusno in prav praktično, ter dela čast jeseniški fari. Na dolžino meri 16 1/2 m in 12 1/2 m na širino. Dne 6. oktobra je bilo novo poslopje slovesno blagoslovljeno. Duhovno opravilo, pontifikalno sv. mašo je opravil mil. g. stolni prošt dr. L. Klofutar. Dasi je bil delavni dan, bila je vendar cerkev natlačeno polna. Mil. g. stolnemu proštu izrekamo s tem iskreno zahvalo, g. župniku pa želimo, da še prav mnogo let vživa sad svojega mnogoletnega truda.

Občni zbor „Glasbene Matice“ dné 18. oktobra 1890.

Nagovor predsednika.

Društveni predsednik g. Ravnikar pozdravi navzoče člane, oméni, da se zanimanje za „Glasbeno Matico“ vedno širi po naši slovenski zemlji, kar je pač dokaz, kako vspešno deluje ta zavod v nas Slovencih. Na skrajni meji naše mile Slovenije snujejo se pevska društva, katerim je prva naloga gojiti slovensko pesem in po nji ljubezen do domovine. Uvažujú važnost teh društev, podpiral jih je odbor „Glasbene Matice“ deloma s tem, da jim je brezplačno poslal nekoliko pesem, deloma pa s tem, da jim je cenó prepustil pesmi, kolikor jih ima na razpolago. Glasbena šola Matična dospela je v novejšem času do visoke stopinje, in s ponosom lahko gledamo na-njo. K razvitku šole pripomogli so vzlasti učitelji, ki so z velikim naporom in marljivostjo opravljali svoj težavni posel ter si tako stekli za-služeno zahvalo odbora in roditeljev.

Potem se hvaležno spominja visoke vlade, slav. dež. odbora, slavnega magistrata in slavne hranilnice, katere korporacije so naklonile glasbeni šoli izdatne podpore, in dalje tudi delovanja društvenega odbora, ki je častno rešil svojo nalogo.

Dal Bog, da bi ta zavod še dalje procvital in Slovencem donášal stoterega sadú.

Poročilo tajnikovo
o delovanji „Glasbene Matice“ odbora za l. 1889/90.

Pri lanskem občnem zboru, ki se je vršil dné 12. oktobra 1889, voljeni so bili v odbor „Glasbene Matice“ sledeči gospodje:

A) Ljubljanski: Frančišek Ravnikar za predsednika, dr. vitez Karol Bleiweis-Trsteniški, Ant. Dečman, Frančišek Drenik, dr. Andrej Ferjančič, Anton Foerster, Ivan Krulec, dr. Majaron, Josip Paternoster, Anton Svetek, Vojteh Valenta, Ivan Vencajz in Andrej Žumer.

B) Zunanji: Danilo Fajgelj, Simon Gregorčič, Anton Starec, Frančišek Šušteršič, Janko Žirovnik.

V tem občnem zboru imenovali so se za „Glasbeno Matico“ velezaslužni gospodje: Anton Foerster, Ant. Nedvéd in Vojteh Valenta z vzklikom za častne člane.

Novoizvoljeni odbor konstituiral se je dné 17.ega oktobra 1889 sledeče: Podpredsednikom izvoljen je bil g. dr. vitez Bleiweis-Trsteniški, tajnikom gosp. Josip Paternoster, blagajnikom gosp. Ivan Krulec,

šolskim nadzornikom g. Ivan Vencajz in knjižničarjem g. Gerbič.

V artistični odsek so bili voljeni gg.: Foerster, Gerbič, Svetek, Vencajz, Žumer.

Že v jedni prvih sej sklenil je odbor uvažajoč, da je izdatno število društvenikov važno za gmotni razvitek „Glasbene Matice“, nastaviti po deželi poverjenike, ki bi imeli v prvi vrsti nalogo, nabirati ude za „Glasbeno Matico“.

V to svrhu izbral se je izmej odbora posebni odsek, kateremu je bil načelnik g. Vojteh Valenta.

Na dotični poziv prevzeli so sledeče imenovani gospodje poverjeništvu: 1. Andrej Vavken, nadučitelj in župan v Cerkljah. 2. Adolf Harmelj, dekan v Komenu pri Sežani. 3. Vojteh Ribnikar, nadučitelj v Logatcu. 4. Ignacij Rozman, učitelj v Mošnjah. 5. Josip Sturm, c. kr. gimn. prof. v Novem Mestu. 6. J. Tuma, c. kr. šolski nadzornik v Postojini. 7. Aleksij Roblek, lekarnar in župan v Radovljici. 8. Fran Papa, nadučitelj v Škofji Loki. 9. Miroslav Tomec, c. kr. poštar, slikar itd. v Št. Vidu. 10. J. Korbar, nadučitelj v Št. Vidu pri Zatičini. 11. Fr. Govekar, nadučitelj v Šiški. 12. Mat. Kante, učitelj v Sežani. 13. Anton Flies, notarski uradnik na Vrhniki. 14. St. Jelenc, nadučitelj v Trnjem pri Št. Petru. 15. Dr. Edvard Volčič, sodn. adjunkt v Žužemperku. 16. Armin Gradišnik, učitelj v Hrastniku. 17. Franc Kocbek, učitelj na Rečici. 18. Ivan Jerman, trgovec v Celji. 19. Ivan Lipold, veleposesnik v Mozirji. 20. Franc Lešnik, predsednik slov. pevskega društva v Ptuj. 21. Ivan Jereb, minist. uradnik na Dunaji. 22. Viktor Globočnik, c. kr. notar v Kranji. 23. Gospica Ljudmila Mankoč v Trstu.

Vsem tem poverjenikom poslal je odbor pravila in navodilo.

Prvi teh poverjenikov oglasil se je prof. Sturm iz Novega Mesta, ki je pridobil „Glasbeni Matici“ 21 novih udov.

Po sklepu odborovem z dné 12. decembra 1889 se je običajni šolski koncert z ozirom na to, da imajo učitelji s pripravami za ta koncert preveč posla in da vsled tega trpi reden pouk, opustil. Ta odborova naredba pa vzlasti onim članom „Glasbene Matice“, katerim so še v dobrem spominu veleznimivi in na učečo se mladež blažilno uplivajoči koncerti, ni bila po godu; zaradi tega je pač želeti, da bi se ti šolski koncerti, za katere se zanima vse národno prebivalstvo v Ljubljani, v prihodnje po stari navadi zopet nadaljevali.

V seji dné 23. aprila t. l. sklenil je odbor na predlog g. Valente, ki se že več let bavi s tem, da zasleduje in išče virov o življenji in delovanji velikega glasbenega umetnika rodom Kranjca Jakoba Gallusa, sledeče:

I. V spomin na 300letni dan smrti slavnega, leta 1550. na Kranjskem rojenega skladatelja in c. kr. dvornega kapelnika in veleuma na glasbenem polji Jakoba Gallusa (v Nemeih Händl, Hänl, Hanl imenovanega) priredi „Glasbena Matica“ dné 18. julija 1891 s pomočjo cecilijanskega društva in drugih pevskih močij slovesni „requiem“ v stolni cerkvi, in na večer veliki koncert, pri katerem je peti le Gallusove skladbe.

II. Pod naslovom „Gallus-Album“ izdá „Glasbena Matica“ njegov životopis v slovenskem, nemškem in latinskem jeziku, in njegove skladbe, kolikor jih bodé moči dobiti.

V to svrhu pisal je odbor naše Matice zelo naklonjenemu vladnemu svétniku Zellaer-ju na Dunaj proseč ga, da bi „Glasbeni Matici“ pripomogel do kopij onih Gallusovih skladb, ki se nahajajo v c. kr. dvorni knjižnici in v arhivu družbe glasbenih prijateljev v Beču. (Konec sledí.)

Dnevne novice.

(Konfiskacija.) Včerajšnji list nam je zaplenilo državno pravdníštvo zaradi dnevne notice: „Iz isterškega deželnega zbora.“ Posneli smo besede poslanca Volariča in doslovno opazko, katero je postavila tem besedam tržaška „Edinost“ z dné 22.ega t. m. Proti konfiskaciji vložil se je priziv.

(Presvetli cesar) je daroval 100 glđ. za zidanje nove šole v Begunjah na Gorenjskem.

(Izprememba vredništva.) Ker odgovorni vrednik našega lista, gosp. Ignacij Žitnik, ne more zdaj še bivati v Ljubljani, da bi zadostil § 12. tiskovnega zakona z dné 17. decembra 1862, prevzel je začasno odgovornost za vredništvo g. izdajatelj sam; a gosp. Ig. Žitniku se vidno zboljšuje, ter upati je,

da se že te dni povrne ter zopet prevzame vredništvo.

(Dekanijska konferenca ljubljanskega mesta in okolice) vršila se je včeraj ob 10. uri zjutraj v knezoškofijski dvorani. Prečast. g. dekan, kanonik in stolni župnik, J. Flis, prične posvetovanje v navzočnosti 36 zbornikov, med njimi prevzvišeni g. knezoškof, dva kanonika, več profesorjev bogoslovja in gg. dušnih pastirjev, iz mesta in z dežele. Prevzvišeni gospod knezoškof izpregovoré o namenu in važnosti pastirskih konferenc, njih potrebi in koristi, ter podelé svoj višjepastirski blagoslov. Dnevni red se po prav živahnih razpravah reši, izreče želja, da bi se take pastirske konference vršile po dvakrat na leto, in sicer v drugi polovici meseca aprila in septembra. Nato gospod predsednik-dekan zborovanje zaključí okoli četrta na 2. uro popoldne.

(Družba sv. Mohorja.) Ravnokar je družbina tiskarna končala natis letošnjih družbinih knjig in v malo dneh, ko bo knjigoveznica prve iztise zadnje družbine knjige dovezala, prične se razpošiljatev. Razpošiljali pa bomo letos knjige po tej-le vrsti, da jih dobi najprej ljubljanska škofija, potem krška, lavantinska, razni kraji, goriška in tržaška. Prizadevali si bomo, da knjige najhitreje ko mogoče odpravimo; ali pri vsej sili ne bo mogoče celo ogromno razpošiljatev prej dovršiti, ko v 7 do 8 tednih. Zato ude zadnje imenovanih škofij prijazno prosimo, naj blage volje potrpijo.

(Vprašanje o dolenski železnici) se pomika, kakor pišejo „Novice“, vedno bolj k povoljnemu vspehu; kakor slišimo, je med merodajnimi faktorji zadostno soglasje tudi v nadrobni in postranski vprašanjih, ker so v glavnem vprašanji v popolnem soglasji. Vsi namreč hočejo dolensko železnico kar prej, vsi jo hočejo pod ugodnimi pogoji, jo hočejo takó, da je njen promet in obrestenje zagotovljeno. Spečanje premoga v kočevskih premogovih rovih je odvisno od železnice, železnica pa od dobrega izkoriščenja premogovih rovov. V tem zeló povoljnem položaji utegne priti Kranjska k nepričakovanemu vspehu, da se gradi za deželo velevažna železnica, ne da bi jej bilo treba prinašati drugih gmotnih žrtev, kakor poročstvo za naprej že zagotovljeno obrestenje onih dolžnih pisem, s katerimi se mora preskrbeti za zgradbo železnice potrebni prostor.

(V deželni zboru koroškem) nadaljujejo koroški Nemci svoje strastno in zagrizeno postopanje proti slovenskim zastopnikom. Kakó da se godi koroškim Slovincem, spričujejo te-le številke: Na Kranjskem ima 30.000 Nemcev 11 zastopnikov v deželni zboru, na Koroškem ima 120.000 Slovincem samo dva zastopnika. In kako Nemci ravnaajo s tema dvema, to so pokazali vzlasti pri volitvah v odseke; poslanca Einspielerja niso volili v noben odsek, posl. Murija le v verifikacijski odsek; od deželnega gospodarstva sta torej slovenska poslanca popolno izključena.

(„Slovenskega pevskega društva“ odbor) imel je — kakor se nam piše iz Ptuja — v novem poslovnem letu že tri seje, v kojih se je sklepalo o važnih predmetih. Poverjeniki in zunanji odborniki obvestili so se o tekočem ob svojem času pismeno. Ker društvo ne stoji na posebno dobri gmotni podlagi, stavili so se predlogi zaznamovaje poti in sredstva, po katerih se mu ima pomagati. Večina teh predlogov izvršila se je že, ostali pa se bodo izvršili, kakor hitro bo temu ugoden čas. Odbor prosi vse prijatelje društva, da bi ga v tem oziru podpirali, da bi glas naš ne ostal glas vpjočega v puščavi. Poverjeniki vzlasti naprošeni so, društvenino za tekoče leto, ki se je začelo že 10. avgusta, kmalu pobrati, nabiralne póle vrediti ter je v kratkem odboru poslati. Po izvestju poverjenikov bo se potem mogel odbor ravnati pri naročevanji sekiric, pevskih znamenj itd. ter skrbeti, da nikomur, kdor je društvenino o pravem času plačal, ne ostane s sekiricami itd. na dolgu. Društvenina se je do sedaj jako neredno pošiljala, a ker se pri vseh društvih plačaje začetkom društvenega leta in je red ložje vzdrževati, ako se predplačuje, zameril nam gotovo ne bo nihče, da prosimo p. n. gg. društvenike, naj nas podpirajo v tem smislu in da vzlasti poverjenikom našim posle prikrajšajo. Pozvedovalo se je, kje bi ugajalo prirediti prihodnji veliki koncert. Določenega sevéda v tem smislu še ni ničesar. Zato opozarjamo tudi danes na dnevni red prihodnje seje dne 9. novembra, v kateri se ne bodo samo pesni, ampak se bo določil

tudi kraj prihodnjemu velikemu koncertu. Jako ljubi bodo nam o pravem času došli nasvėti in upamo, da naš poziv ne bode ostal brez odmeva. Izrekati nam je javno zahvalo gosp. Hrabroslavu Volariču za njega najnovejšo, nam podarjeno mišno skladbo „Grajska hči“ (mešan zbor s samospeli za tenor, sopran in alt). Naj bi vrli skladatelj našel mnogo posnemovalcev! Oglasilo se je in društvenino poslalo nekaj novih članov, kojim izrekamo v imenu društva presrečno hvalo. Bodo naj v vzgled vsem onim, koji še lahko pristopijo v naš krog, a še tega do danes niso storili!

(Zveza slovenskih posojilnic) je razposlala v veliki obliki opravljeni izkaz slovenskih posojilnic in stanje koncem l. 1889. — Denarnega prometa je imela zveza skupno 7,932.376 gld., zadružnikov 17.316, vplačanih deležev 380.531 gld., hranilnih vlog za 3,275.844 gld., posojila 3,621.777 gld., čistega dobička 49.048 gld. in rezervnega fonda 193.172 gld.

(Shod in Einspielerjeva slavnost.) „Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem“ napravi, da vstreže vsestranski želji, v sredo dne 26. novembra t. l. v veliki dvorani hôtela „pri Sandwirthu“ v Celoveu izvanredni shod združen z veliko slavnostjo na čast in spomin ranjkemu našem slavnemu in nepozabljivemu prvoboritelju Andreju Einspielerju. Natančni program naznanil se bo svojedóbnó po časnikih in tiskanih plakatih. Pričetek shodu bo ob 1/3. uri popoldne, slavnosti pa 1/2. uri zvečer. Prepričani smo, da bo vsak zaveden koroški Slovenec ta ukrep našega slovenskega političnega društva z veseljem pozdravil in nadejamo se, da bo vsak po svojih močéh tudi rad pripomogel k uresničenju te lepe ideje. Pri tej priliki prosimo vse rodoljube po deželi, da blagovolijo že sedaj na to delati, da se nameravanega shoda in slavnosti prav mnogo Slovincem in Slovenk vdeleži. Iz Ljubljane povabilo je društvo vrle čitalniške pevce, kateri so nam ostali od zadnje slavnosti, ki se je vršila pred dvema letoma v Celoveu v najboljšem spominu, kajti napravili so nam s svojim lepim petjem in komično opereto „Vinska poskušnja“ prav mnogo veselja. Kakor čujemo, so že obljubili, da hoté pri tej izredni slavnosti drage volje sodelovati. Tako bomo imeli tedaj zopet enkrat priliko, biti med svojimi, veseliti se prav po domače in občudovati lepo slovensko petje. Na svidenje!

(Deželni šolski svét) je za stalno imenoval začasno učiteljico gdě. Ivano Hromec za četrto mesto v Starem Trgu pri Ložu; gdě. Vil. Leskovic je stalno nameščena na Uneu, gdě. Matilda Parma na dekliški šoli v Metliki in gosp. Tom. Bitene v Dragatušu.

(Kontrolor celovške blagajnice), Henrik Kness, je v torek pobegnil. Priročne blagajnice niso mogli precej uradno pregledati, ker ključev niso mogli najti.

(„Celjski Narod“) imenoval se bo nov list, kateri bo začel izhajati v novi tiskarni, katero z dovoljenjem ministerstva osnujejo poslanec g. Mih. Vošnjak in tovariši. Tako poroča tukajšnji uradni list.

(Rudeči križ.) Pri podružnici domoljubnega deželnega pomočnega društva za Kranjsko v Novem Mestu vršila se je pred kratkem volitev društvenega vodstva. Voljeni so bili naslednji gg.: Frid. vitez Schwarz, c. kr. okrajni glavar, za predsednika. Dr. Albin Poznik, c. kr. notar in župan, za podpredsednika. Za odbornike pa Valentin Bervar, deželni okrajni zdravnik, Ferdinand Hajka, lekarnar, Fran Kastelic ml., trgovec, J. Klun, c. kr. jetničar, Janez Logar, c. kr. deželne nad sodnije svétnik v pokoji, dr. Josip Marinko, c. kr. profesor in Karol Mednik, c. kr. višji geometer.

(V Moravéh) so vodili prečastiti oo. jezuiti Doljak, Kos in Tomazetič sv. misijon od 12. do 22. oktobra. Vdeležba Moravčanov in Pečanov je bila tako obilna, da je bilo v desetih dneh obhajanih 3700 vernikov. Lepi misijonski križ je izdelal domači podobar A. Rovšek. — V teku jednega tedna je sneg jedenkrat pobelil moravško dolino, dvakrat pa vrhunce obestranskih gorá.

(Ogenj.) Iz Šmartina pri Litiji se nam poroča 23. t. m.: Danes zjutraj pogorelo je na Gradišči dvema gospodarjema hišno in gospodarsko poslopje. — Včeraj dopoldne je pogorelo A. Potočniku, po domače „Lokarju“, blizu Kranja novo postavljeno, s krmo napolnjeno gospodarsko poslopje. Pogorelec ima škode do 2000 gld. in ni zavarovan.

(O vravnavi učiteljskih plač) govorili so zoper § 6. še poslanci dr. Tavčar, Svetec in baron Schwegel. Zagovarjali so ga Šuklje, deželni predsednik baron Winkler, Detela in Schaffer. Pri glasovanji je bil § 6. odklonjen z vsemi glasovi proti 9. Za resolucijo so govorili Hribar, Klun in Tavčar, zoper njo Šuklje. Tudi resolucija je bila odbita; za njo glasovalo je 9 poslancev. Zadnja točka dnevnega reda je ostala nerešena, ker je deželni glavar ob 1/3. uro sklenil sejo.

(Slovstvo.) Prejeli smo knjigo: „Erfahrungen auf dem Gebiete der Augenheilkunde. — Bericht über 1641 Augenranke und 70 Staar-extractionen. Mit 11 Gesichtsfeldaufnahmen von Dr. Emil Bock in Laibach. — Wien, Verlag von Josef Šafař, 1890. Ta knjiga ljubljanskega od bolnikov na obeh obilno obiskovanega zdravnika hrani natančno poročilo o vseh očesnih boleznih, kar jih je zdravil g. doktor od konca l. 1888. do konca l. 1889.; bilo je v tem času vseh bolnikov 1641, in sicer 845 moških in 796 ženskih; ubožnih je bilo med temi 665, katere je dr. Bock zdravil brezplačno. Strokovnjakom bo gotovo dobro došla ta knjiga, ki spričuje, kako vestno in temeljito g. pisatelj izvršuje prelep svoj poklic v korist trpečega človeštva.

(Nagla smrt.) C. kr. okrajni tajnik v Brežicah g. Jožef Rudaj, je umrl nagle smrti na izletu v Pilštajn. V spremstvu nekega c. in kr. nadporočnika si je ogledoval imenovan trg in cerkev, ko se je naenkrat slabega počutil. Prenesli so ga v bližnjo gostilno, kjer je še jedenkrat ali dvakrat zdihnil in — umrl.

(Vabilo) k društveni besedi, katero priredi čitalnica ljubljanska v nedeljo dne 26. okt. 1890. Vspored: 1. Barbieri: Overtura k operi „Perdita“, svira vojaška godba. 2. F. S. Vilhar: „Slovó“, moški zbor z baritonom-samospevom (g. Pucihar) s spremljevanjem glasovira (gospica Jakobina Lukman). 3. Nagovor, govori gospodičina Josipina Kajzelova. 4. F. Gerbić: „Žitno polje“, mešan zbor. 5. Koch: Odmevi iz „Zilske doline“, fantazija na rogu. Svira vojaška godba. 6. Anton Foerster: „Domovini“, kantata za moški zbor, četerospevi in samospeli s spremljevanjem orkestra. — Pri besedi svira vojaška godba c. in kr. pešpolka baron Kuhn št. 17. — Začetek ob 1/2.8. uri. Pristop dovoljen je izključljivo le čč. članom. K mnogobrojni vdeležbi vabi najljubneje

o d b o r.

(Glavni dobitek) dunajskih razstavnih sreček znaša 50.000 gld. Opozarjamo p. n. občinstvo, da bo zadnje izžrebanje že 30. oktobra.

Raznoterosti.

— Bogatim premogovim rovom so prišli na sled v vzhodno-južni Sibiriji. Poveljnik ruskemu brodovju na Tihem morji, podadmiral Nahinov je poskušal premog iz omenjenega rova na svojih vojnih ladjah ter se prepričal, da ne zaostaje čisto nič za najboljšim angleškim premogom. Ti premogovi rudniki utegnejo biti za širno Rusijo prevelike važnosti v vojnih časih.

— Kitajska zastava. Izmej vseh držav na svetu je imela le kitajska zastavo v podobi trikota. Nje barva je bila žolta z višnjevimi zobčatim robom in z višnjevim zmajem v sredi. Vsled cesarskega ukaza bo imela pa tudi kitajska zastava štirioglasto obliko.

— Ura kot kompas. Malokdo utegne še vedeti, da je vsaka dobra ura ob jednom tudi kompas. Če se ura v tako vodoravno lego položi, da kaže mali kazalec proti solncu, potem leži jug ravno med malim kazalcem in številko XII na uri. Če obrnemo torej mali kazalec ob šestih proti solncu, potem leži jug v meri številke IX. Ob desetih je jug v meri številke XI itd.

— Električno mesto. Električno mesto v pravem pomenu besede je blizo Filadelfije ležeče mesto Seranton, katero broji 90.000 prebivalcev, četudi je še-le 23 let odkar se je pričelo. Vse ceste in hiše v tem mestu imajo električno razsvetljava, stroje po tovarnah in delavnicah goni elektrika in telegraf, telefon in fonograf rabi vsem prebivalcem.

— Popotovanje v zaboji. Avstrijec Hermann Zeitung, kateri se je bil dal svoje dni poslati v zaboji z Dunaja v Pariz in je zadnji čas prišel na isti načn iz Berolina v London, naznanja, da se hoče za stavo podati v zaboji celó v Novi York v Ameriko. Njegovih prijetnosti v zaboji mu gotovo nikdo ne bo zavidal.

— 20734 Avstrijcev se je izselilo v prvih osmih mesecih t. l. v Združene države v Severni Ameriki. V istem času lanskega leta se jih je izselilo v Ameriko 10.300 manj. Znamenja časa, katero ne vzbuja radosti v srci pravih domoljubov.

— Nemško ozemlje v vzhodni Afriki. Zemljepisni zavod v Weimaru je proračunal, da

znaša imenovano ozemlje v Afriki 934.000 štirijaških kilometrov. dočim meri Nemčija sama 540.600 štirijaških kilometrov.

Telegrami.

Dunaj, 23. oktobra.*) Kalnoky je nastopil iz zdravstvenih ozirov popotovanje na Tirolsko.

Dunaj, 23. oktobra.*) „WienerZtg.“ objavlja privoljenje za ozkotirno lokalno železnico iz Steyra, oziroma iz Pergerna v Hall.

Dunaj, 23. oktobra.*) Odbor Velikega Dunaja je sprejel z vsemi glasovi proti Luegerju točko 16 z ozirom na uvedbo mestnega sveta po vladnem predlogu. Cesarski namestnik je opomnil, da je mestni svet neizogibno potreben za predloge.

Praga, 22. oktobra.*) Spravna komisija je sprejela po 3 1/2 ure trajajoči seji točke 6. predlog o deželnem kulturnem svetu v vladni obliki, ter odklonila vse spremembne predloge ter je pričela posvetovanje o točki 7. Mladochi so objavili svoje predloge kot predloge manjšine. Med razpravo sta opomnila Schmeykal in dr. Herbst, da vidita v spremembnih predlogih namen, odstraniti poljedelstveno ministerstvo iz okvirja postave, kar bi žalilo pravice krone. Poročevalec knez Lobkovic je umaknil pred glasovanjem predlog, da bi se zmanjšalo število udov.

Beli Grad, 22. oktobra.*) V Belem Gradu živeči macedonski Srbi nameravajo osnovati društvo, katero bode imelo namen, ojačevati srbsko narodnost v Macedoniji. Kakor pišejo časniki, vršil se bode v kratkem v ta namen splošni shod.

Bukreš, 22. oktobra.*) Temeljni kamen za prekodonavski most pri Črni Vodi so položili v navzočnosti kralja, kraljeviča in ministrov. Ta most bode največji v Evropi in sploh bodeta na vsem svetu le dva večja od njega.

Trenčin, 23. oktobra.*) Na brzojavno povelje se je podala deputacija obstoječa iz štirih častnikov 71. pešpolka v Berlin, da častita Moltkeju povodom njegovega 90 letnega godu.

Dunaj, 24. oktobra. Okrajni sodnik na Vrhniki Karol Pauer je imenovan za svetnika pri deželnem sodišči v Ljubljani; okrajni pristav v Lonči (Štajarsko) Jurij Seidl za okrajnega sodnika v Ljubljani.

Dunaj, 24. oktobra. Odbor za Veliki Dunaj je sklenil, da naj mandati občinskih uradov trajajo šest let, ko je cesarski namestnik to z vzroki podprl in zagotovil, da vlada od te zahteve ne odneha.

Praga, 23. oktobra. Spravni odbor je rešil danes nadaljnih sedem točk predloga o deželnem kulturnem svetu brez posebnih debat.

Opava, 23. oktobra. V deželnem zboru so predlagali danes poslanci Hrubi in

*) Iz konfiskovanega lista.

tovariši naredbe proti nadležnimi cigani. Poslanec Türk je predlagal, naj se pregleda službeni red za posle ter je izročil v ta namen svoj predlog.

Berolin, 23. oktobra. Caprivi se snide s Crispijem med 5. in 9. novembrom v Milanu. Na potu pojde Caprivi tudi v Monakovo. — Danes se je vršila pod predsedništvom ministra Bötticherja konferenca, ki ima ukreniti potrebne priprave za kupčijsko-politiško pogodbo z avstro-ogrsko državo. Konference se je vdeležilo mnogo strokovnjakov.

Rim, 23. oktobra. Papež je sprejel z dopusta se povrnivšega astrijsko-ogrskega poslanika grofa Revertero.

Peterburg, 23. oktobra. V tukajšnjih dvornih krogih se govori, da bode carjevič Nikolaj stopil na ladijo bržkone dné 10. novembra v Trstu, od koder bo nastopil nadaljno popotovanje.

Umrli so:

20. oktobra. Edmund Köhler, sedlarjev sin, 1 3/4 leta, v novih hišah ob Dunajski cesti, valed hrpe v grlu.

22. oktobra. Ivan Sirnik, mizar, 64 let, Rimska cesta 17, kap. — Anton Kavčič, čevljar, 44 let, Florijanske ulice 44, kap.

23. oktobra. Ana Kolesa, krojačeva hči, 3 mesece, Trnovske ulice 13, furunculosis.

V bolnišnici:

20. oktobra. Lucija Vimer, mestna uboga, 57 let, carcinoma hepat.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokrine na 24 ur v mil.
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. zjut.		744.6	-3.6	sl. svzh	jasno	
23. 2. u. pop.		743.3	3.6	"	"	0.00
9. u. zveč.		743.9	-2.0	"	"	
Srednja temperatura 2.0°, za 12.0° pod normalom						

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

24. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	gid.	35	kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16%	88	"	55	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	107	"	—	"
Papirna renta, davka prosta	100	"	80	"
Akcije avstr-ogrske banke	979	"	—	"
Kreditne akcije	305	"	—	"
London	114	"	85	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleond.	9	"	10 1/2	"
Cesarski cekini	5	"	47	"
Nemške marke	56	"	52 1/2	"

Tržne cene v Ljubljani

дне 22. oktobra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 50	Špeh povojen, kgr.	— 68
Rež,	4 55	Surovo maslo,	— 75
Ječmen,	4 22	Jajce, jedno	— 3
Oves,	2 76	Mleko, liter	— 8
Ajda,	4 87	Goveje meso, kgr.	— 60
Proso,	4 39	Telečje	— 62
Koruza,	5 4	Svinjsko	— 62
Krompir,	2 32	Koštranovo	— 36
Leča,	10 —	Pišane	— 45
Grah,	10 —	Golob	— 15
Fižol,	8 —	Seno, 100 kgr.	1 51
Maslo, kgr.	— 90	Slama,	1 78
Mast,	— 70	Drva trda, 4 mtr.	6 40
Špeh svež,	— 62	" mehka,	4 40

Odbor slovenskega delavskega pevskega društva „SLAVEC“ naznanja svojim p. n. društvnikom in prijateljem pretužno vest, da je njega mnogozaslužni član in večletni odbornik, gospod

Anton Kavčič

včeraj, dné 22. oktobra, ob 10. uri dopoldne, v 45. letu svoje starosti, nenadoma preselil se v boljše življenje.

Truplo predragega pokojnika preneslo se bode v petek, dné 24. oktobra, ob 3/4 na 3. uro iz hiše št 44 v sv. Florijana ulicah na pokopališče k sv. Krištofu

Blag mu bodi spomin! (1)

V Ljubljani, dné 23. oktobra 1890.

Posilja naročeno blago dobro spravljeno in poštine prosto!

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudno podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kiškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

monstrane, kelihov, svetilnic, svečnikov

ltd. ltd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v oguj polzlatim in posebrim. Na blagovoljna vprašanja radovaljno odgovarja. (52-43)

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli šte. 17.

Posilja naročeno blago dobro spravljeno in poštine prosto!

Pozor!

Lepa

prostorna in zračna soba

za stanovanje ter čisto nov, trdno zidan, na travrhah obokan in pred ognjem popolnoma varen **prostor za prodajalnico špecerijskega blaga in točenje naravnih poštenih žganih pijač. oddá se takoj** v enem najlepših krajev blizo Ljubljane, ležeč tikoma jako obljudene javne ceste, samskemu trgovcu ali pa vdovcu brez otrok pod jako ugodnimi pogoji v zakup. — Prostor ta utegne se kmalo razširiti tudi za večjo trgovino mešanega blaga.

Kdor želi to vsprejeti, oglaší naj se pri vredništvu tega lista, katero mu iz prijaznosti pové, kje ga čaka sreča. (4-4)

Kovertes firmo

priporočá

Katoliška Tiskarna

po nizkej ceni.

Žrebanje v
četrtek!

Dunajske razstavne srečke à 1 gl.

Glavni dobitek

50.000

gld. vrednosti.

11 srečk 10 gld.

2291 dobitkov.

6 srečk 5 gl. 50 kr.

Srečke po 1 gld. pri C. C. MAYER-ji v Ljubljani.

(25)